

Botst het veldrijden tegen zijn plafond? – Wim Lagae

za 10/01/2015 - 15:01 Wim Lagae

Terwijl de weekendkranten zich afvroegen of de cross zijn piek bereikt had, was een sporthoofdpunt in het zondagmiddagjournaal op de openbare omroep dat Klaas Vantornout maar niet uitgezikt raakt. Erger nog, de West-Vlaming moest een nieuwe antibioticakuur beginnen en kon daarom niet starten in Leuven, een ‘Soudal Classic’ die nota bene door de commerciële zender VIER live werd uitgezonden. Na al die ramspoed volgde het geruststellende nieuws dat Klaas – Sportwereld dicht hem 2% kans toe op de titel - wél zal starten in het BK nu zondag.

Inderdaad, veldrijden is dezer dagen het hoogste Vlaamse sportgoed. En toch zijn de kijkcijfers van de veldrituitzendingen dit seizoen met ongeveer tien procent gedaald. Hoe moeten we die evolutie interpreteren? Is de dip tijdelijk of structureel?

Generatiewissel

Vooreerst haken kijkers af door een tijdelijk gegeven: de verwarrende generatiewissel. De veldritmotor van Sven Nys begint vijf jaar later dan verwacht te sputteren, al liet zijn demonstratie op 11 november in Niel dit niet vermoeden. Daarenboven had het veldrijden deze zomer al te vroeg afscheid moeten nemen van de immer assertieve en combattieve Niels Albert.

Al moet het de fans van Pauwels, Stybar of zelfs Wellens pijn doen dat het veldrijden van het jongste decennium verengd en geïdealiseerd werd tot de burentweestrijd Nys-Albert. Natuurlijk zal Nys - die best niet te lang meer spartelt indien hij blijft kwakkelen - een grote leemte nalaten. Hij overstijgt het veldrijden en heeft als erfenis de cross enkele treden hoger geduwd op de sociale statusladder van sporttakken. Is het niet veelzeggend over zowel Nys als het wegwielen aan de basis dat Crelan een team van meer dan twintig modale wegrenners voor hem inruilde?

Tegelijk zijn de piepjonge toppers bijna bekende crossers maar (nog) geen bekende Vlamingen. Het beloftheniveau ligt trouwens al een tijdje minstens zo hoog als het profniveau, dat gedevalueerd is door de overstap van Boom en Stybar naar de weg. Om de verwarring voor de kijker compleet te maken is er de vraag van één miljoen of Wout Van Aert in Tabor bij de profs of bij de beloften het wereldkampioenschap zal betwisten.

Kijkgedrag

Ten tweede speelt ook het gewijzigd sportkijkgedrag de cross parten. Enerzijds heeft de Jupiler Pro League met veel succes de voetbalwedstrijden maximaal gespreid over vrijdag, zaterdag en zondagmiddag, -vooravond en -avond. Vooral de programmatie van de voetbaltopper op zondagmiddag doet kijksportalternatieven pijn. Alleen al betaalzender Sporting Telenet is gegroeid tot iets meer dan 200.000 abonnees, die ook smullen van het

Belgische kerstvoetbal en het aanbod van de Europese topcompetities. Even terzijde: het kerstvoetbal in België overleefde ook dit jaar een protestactie van enkele profvoetballers, die nog altijd niet doorhebben dat ze in de entertainmentindustrie werken. Hadden de Flandriens van het veld wel tijd om zich druk te maken over het onrecht dat hun voetballende collega's aangedaan werd?

Anderzijds wordt de groeiende sportconsumptie via het tweede en derde scherm (tablet, smartphone) een stevige concurrent voor het klassieke televisiekijken. Sportconsumenten pikken via social media spannende momenten op, terwijl ze zich digitaal, sportief of familiaal ontspannen. Kortom, veldrijden zal tegen zijn televisieplafond blijven botsen. De hoogte ervan zullen sportkannibaal voetbal en digitale ontwikkelingen bepalen.

Toch oogt de toekomst van de Vlaamse enclave veldrijden - die nooit olympisch wordt - rooskleurig. De absolute kijkcijfers blijven hoge toppen scheren. Daluurconcurrenten in sport en entertainment kijken jaloers toe naar de marktaandeelen van de 35 veldrithoogmissen op het scherm. De UCI-veldritten die niet live op VRT of op VIER komen, zijn ondertussen nog op een hand te tellen. Lang vervlogen zijn de Libotonjaren - Belgisch kampioen van 1980 tot en met 1989 - waarbij alleen het BK en WK en ... de Druivencross in Overijse live gecoverd werden. De cross blijft een spannend, gebald en kleurrijk tv-format. De concurrentie tussen VIER en VRT houdt iedereen scherp. We zullen ons kunnen opwarmen aan heerlijke duels tussen Van Aert, (de) Van der Poel(s), de Sweecks, Adams' en en Vanthourenhouts.

Kerngezond

Ook hebben Vlaamse veldritten een kerngezond businessmodel en zijn ze uitgegroeid tot het kroonjuweel op de evenementenkalender van gemeenten. De cross zal niet versmacht worden door de openbare weg zoals zijn grote broer koers, die daarenboven geen oplossing lijkt te vinden voor de te veel voorspelbare uren tv. Sportmanagementgroep Golazo bezit ondertussen ongeveer de helft van de crossen en heeft voor de concurrerende zenders, sponsors en fans diverse innovaties met succes ingevoerd. Het crosscircus zal op hoog niveau blijven draaien omdat de organisatoren de métier beheersen van het verder aanboren van inkomsten uit sponsoring, vip en ticketing.

In het gebetonnerde landschap van de veldritteams heeft Vastgoedsservice - Golden Palace van wonderboy Wout Van Aert nog een plaats weten te veroveren. En er is nieuwkomer Corendon-Kwadro, waar op termijn de drie Sweeckjes de ruggengraat zullen vormen. Tegelijk is de onderbouw voor de jeugd op alle vlakken enorm geprofessionaliseerd. Al bezinnen veel ouders van crossertjes zich beter vooraleer ze zich in de schulden steken voor die protserige camper voor zoon- of dochterlief.

Dr. Wim Lagae is sportmarketeer aan de KU Leuven (FEB Campus Antwerpen en FaBeR) en gastdocent UGent